

Medicinska fakulteten

**SBMS10, Introduktion till reproduktiv, perinatal och sexuell  
hälsa med fokus på graviditet och familjeplanering, 9,0  
högskolepoäng**

*Reproductive, Perinatal and Sexual Health Focusing on Pregnancy  
and Family Planning, 9.0 credits*

Avancerad nivå / Second Cycle

---

**Fastställande**

Kursplanen är en historisk, äldre version, faställd av Nämnden för  
omvårdnadsutbildning 2013-04-18 och gällde från och med 2013-09-02.

**Allmänna uppgifter**

Kursen ingår som en obligatorisk kurs i Barnmorskeprogrammet, 90 hp men  
kan även läsas som fristående kurs. Kursen följer riktlinjerna i  
högskoleförordningen (SFS 1993:100 med senare ändringar).

Svenska. Moment på engelska kan förekomma.

*Huvudområde*

Reproduktiv, perinatal och sexuell  
hälsa

*Fördjupning*

A1N, Avancerad nivå, har endast  
kurs/er på grundnivå som  
förkunskapskrav

**Kursens mål**

**Kunskap och förståelse**

Efter avslutad kurs ska studenten visa fördjupad kunskap genom att kunna

- diskutera och reflektera över barnmorskeprofessionen ur ett historiskt, nationellt och internationellt perspektiv
- ur ett genusperspektiv använda och förklara grundläggande begrepp inom reproduktiv och sexuell hälsa

- diskutera och reflektera över kvinnors livsvillkor genom att identifiera problem samt visa på samband och sammanhang ur ett historiskt, kulturellt, psykosocialt- och genusperspektiv
- beskriva och förklara sexuell utveckling samt problematisera, diskutera orsakssammanhang och visa förståelse för sexual- och samlevnadsfrågor samt sexuella variationer
- beskriva och förklara reproduktionsorganens anatomi, fysiologi samt redogöra för sambandet med den endokrinologiska funktionen och relatera detta till kvinnors reproduktiva hälsa ur ett gynekologiskt perspektiv med utgångspunkt från olika faser i kvinnans livscykel
- identifiera problem och formulera frågeställningar avseende gynekologiska infektioner och sexuellt överförbara sjukdomar (Sexually Transmitted Infections, STI) samt provtagning, smittspårning och anmälningskyldighet i samband med detta
- redogöra för förskrivningsrätt av antikonceptionsmedel i enlighet med Socialstyrelsens och Läkemedelsverkets föreskrifter genom att beskriva och förklara olika antikonceptionsmetoder samt i förekommande fall dess farmakologiska verkan
- förklara och diskutera inducerad abort samt komplikationer i tidig graviditet samt beskriva och reflektera över handläggning och omvårdnad i dessa situationer
- beskriva och förklara fostrets utveckling och tillväxt, formulera antagande om olika faktorerers sammanhang samt föreslå omvårdnad i samband med detta
- beskriva förebyggande mödrahälsovårds organisation på ett övergripande plan samt förklara dess uppläggning
- beskriva den gravida kvinnans fysiska och psykiska utvecklingsfaser och relatera dessa till hälsoundervisning och livsstil under graviditet samt formulera tänkbara orsakssamband
- diskutera kvinnans och partners behov av information i samband med graviditetsbesked samt problematisera och reflektera över föräldrarollen ur ett genusperspektiv
- beskriva och förklara metoder att övervaka fostrets utveckling och den normala graviditeten, identifiera problem och formulera frågeställningar avseende vård och omvårdnad samt åtgärder vid avvikelser från det normala
- förklara innehåll i och betydelsen av efterkontroll
- relatera till relevanta författningar, föreskrifter och andra regler inom specialområdet
- visa kunskap om dokumentation av patientdata i journal enligt lagstiftningens krav
- relatera till områdets vetenskapliga grund, sambandet mellan aktuell forskning och beprövad erfarenhet samt dess betydelse för yrkesutövningen som barnmorska

### Färdighet och förmåga

Efter avslutad kurs skall studenten visa förmåga att

- genomföra gynekologisk undersökning och cellprovstagning i samband med metodövning
- på ett pedagogiskt sätt informera om självundersökning av bröstet
- integrera kunskap, identifiera problem, analysera samt finna lösningar/åtgärder gällande komplexa situationer relaterat till kursinnehållet.

## Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad kurs skall studenten visa förmåga

- till ett fördjupat teoretiskt resonemang angående professionellt förhållningssätt iakttagande barnmorskeprofessionens filosofi och etiska kod
- att reflektera ur ett genusperspektiv om våld mot kvinnor
- till självkännedom i samband med diskussioner kring inducerad abort samt diskutera och reflektera över detta utifrån ett empatiskt och etiskt perspektiv
- att utifrån olika etiska frågeställningar problematisera, förklara samband och diskutera prenataldiagnostik och screening
- att analysera och värdera sin egen förmåga samt utifrån gruppdynamik utveckla gruppen och stärka förmågan till konflikthantering och konfliktlösning

## Kursens innehåll

Barnmorskeprofessionen i ett historiskt, nationellt och internationellt perspektiv

Barnmorskans filosofi och etiska kod

Grundläggande begrepp inom reproduktiv hälsa

Kvinnans livsvillkor ur ett historiskt, kulturellt och psykologiskt perspektiv under olika faser i kvinnans livscykel

Genusbegrepp och genusperspektiv

våld mot kvinnor

Sexuell utveckling samt sexuella variationer

Reproduktionsorganens anatomi och fysiologi samt endokrinologi

Ungdomsgynekologi

Gynekologisk undersökning, cellprovstagnung och självundersökning av bröstet

Gynekologiska infektioner, sexuellt överförbara infektioner (STI) samt smittspårning

Antikonceptionsmedel; farmakologi, teknik, funktion, effekter samt forskrivningsrätt

Embryologi samt fostrets utveckling och tillväxt

Prenatal diagnostik och screening

Spontan abort, extrauterin graviditet, mola

Inducerad abort

Graviditetsfysiologi - normalgraviditet

Hälsoundervisning/livsstil - kost, motion, miljö samt alkohol, tobak, droger och läkemedel under graviditet

Hälsöövervakning under graviditet samt vård och åtgärder vid avvikelser från det normala

Graviditetspsykologi - mor-barn- och far-barn interaktion, föräldraskap och familjebildning

Efterkontroll

Organisation och uppläggning av mödrahälsovård

Teorier och etiska aspekter inom omvårdnad, reproduktiv, perinatal och sexuell

hälsa

Lagstiftning, författningar och föreskrifter inom specialområdet

Dokumentation inom obstetrisk och gynekologisk vård/omvårdnad

Prekliniska övningar:

Genomföra gynekologisk undersökning samt cellprovstagning

Genomföra spiralinsättning samt utprova pessar

Genomföra yttre palpation (YP), Leopolds handgrepp

### **Kursens genomförande**

Undervisning och studerandeaktiviteter syftar till att utveckla en fördjupad förståelse hos studenten och karakteriseras av aktivt kunskapssökande, problemlösning, reflektion och kritisk analys. Olika läraaktiviteter används, såsom individuellt arbete, läraaktiviteter i grupp, kollegial granskning, seminarier och föreläsningar.

### **Kursens examination**

Numreringen av examinationsformerna motsvarar numreringen av provmomenten ovan.

Vid samtliga muntliga gruppexaminationer krävs förutom muntlig framställning aktivt individuellt deltagande.

För varje provmoment anordnas en ordinarie och två omexaminationer. Student som inte uppnår godkänt resultat vid något av dessa tillfällen har möjlighet att genomgå ytterligare examination. Antalet examinationstillfällen är begränsat till totalt sex för varje provmoment. Om studenten genomfört sex underkända examinationer inom samma provmoment ges inte något ytterligare examinationstillfälle. Student som underkänts vid två examinationstillfällen kan, hos programdirektören, begära byte av examinator.

- 1.Seminarium, muntlig gruppuppgift, muntlig framställning individuellt och i grupp vid seminarium
- 2.Seminarium, muntlig gruppuppgift, muntlig framställning individuellt och i grupp vid seminarium
- 3.Skriftlig och muntlig gruppuppgift, muntlig framställning individuellt och i grupp vid seminarium
- 4.Individuell skriftlig salstentamen
- 5.Individuell skriftlig salstentamen
- 6.Individuell muntlig reflektion i grupp, obligatorisk närvaro

Vid omexamination kan examination i grupp ersättas av individuell examination.

### *Prov/moment*

1. Barnmorskans yrkesfunktion, 1,0 hp Betygsskala: Underkänd, Godkänd

2. Kvinnors livsvillkor, 1,0 hp Betygsskala: Underkänd, Godkänd
3. Gynekologisk hälsa och ohälsa, 1,0 hp Betygsskala: Underkänd, Godkänd
4. Antikonception, samlevnad och sexualitet, 3,0 hp Betygsskala: Underkänd, Godkänd
5. Graviditet, hälsoövervakning och föräldraskap, 3,0 hp Betygsskala: Underkänd, Godkänd
6. Omvårdnadshandledning, 0,0 hp Betygsskala: Underkänd, Godkänd

## **Betyg**

Betygskalan omfattar betygsgraderna Underkänd, Godkänd.  
För godkänd kurs krävs att alla provmoment är godkända.

## **Förkunskapskrav**

- Legitimerad sjuksköterska med minst 180 hp inkluderande ett självständigt arbete om 15 hp eller motsvarande
- Yrkesverksamhet motsvarande ett års tjänstgöring som legitimerad sjuksköterska inom sluten somatisk vård